RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Vastausosoite: **MmV@eduskunta.fi**

ASIA: E 35/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n varautumisunionistrategia

Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä EU:n varautumisunionistrategiasta.

Ruokaviraston kanta

Ruokavirasto yhtyy valtioneuvoston eduskunnalle antamassa selvityksessä esitettyihin näkemyksiin Suomen kannasta EU:n varautumisunionistrategiaan. Virasto pitää strategiaan liittyviä linjauksia merkittävinä ja kannatettavina, sillä ne vahvistavat unionin resilienssiä ja edistävät yhteistä kriisivalmiutta.

Strategia luo yhtenäisen käsityksen Euroopan uhkaympäristöstä ja tukee kokonaisvaltaista, koordinoitua ja sektorirajat ylittävää kriisivarautumista. Laaja-alaiset skenaariot parantavat EU:n yhteistä ymmärrystä uhkista ja riskeistä, mikä mahdollistaa ennakoivan varautumisen. Tilannetietoisuus ja varhaisvaroittaminen ovat kriittisiä kriisien hallinnassa, kuten myös tehokas kriisitoiminnan koordinointi hätätilanteissa.

Ruokavirasto tukee jäsenvaltioiden tiivistä yhteistyötä ja korostaa materiaalisen varautumisen merkitystä, esimerkiksi RescEU-tyyppisten varastohankkeiden avulla. Keskinäinen avunanto vahvistaa yhteiskuntien kykyä selviytyä kriisitilanteista ja turvata toimintojen jatkuvuuden.

Varautuminen ja huoltovarmuus ovat ensisijaisesti kansallisia tehtäviä, ja EU-tason toimenpiteillä on täydentävä rooli. Unionin toimien tulee tukea kansallisia rakenteita ilman, että ne heikentävät jo toimivia järjestelmiä. Ruokavirasto korostaa kansallisen varautumisen, kriisivalmiuden ja kokonaisturvallisuuden merkitystä.

Ruokavirasto korostaa myös ruoka- ja vesihuollon merkitystä. Kriisitilanteessa Suomen on kyettävä tuottamaan ruokansa omavaraisesti sekä varmistamaan sen laadun, turvallisuuden ja jakelun sujuvuus. Nykytilanteessa omavaraisuusaste ei ole korkea, ja Suomi on riippuvainen tiettyjen raaka-aineiden tuonnista kansainvälisen elintarvikekaupan kautta. Vakavissa häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa maatalouden alkutuotannon maataloustuet on turvattava ruokahuollon varmistamiseksi, vaikka EU:n lainsäädäntöä tai sääntöjä ei voitaisi täysin noudattaa. Tämä on keskeistä kansallisen huoltovarmuuden ja elintarviketuotannon jatkuvuuden kannalta.

Ruokajärjestelmän huoltovarmuuden turvaaminen takaa sekä väestön että tuotantoeläinten ravinnon saatavuuden, laadun ja turvallisuuden. Järjestelmä kattaa maatalouden alkutuotannon, elintarviketurvallisuuden ja ruoan laadun sekä siihen liittyvät kriittiset laboratoriopalvelut. Lisäksi se varmistaa ruokatuotannon ja elintarviketeollisuuden toimivuutta, kun eri osat muodostavat keskinäisesti toisistaan riippuvaisen kokonaisuuden.